

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	BSc, MSc	Форма навчання	денна, заочна	Навчальний рік/семестр	2025-2026
-----------------------------	-----------------	-----------------------	----------------------	-------------------------------	------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Етологія людини
Кафедра	Кафедра біології та хімії
Освітня програма	BSc, MSc
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Кількість кредитів: 4 Лекції: 20 (денна)/ 6 (заочна) Практичні (семінарські) заняття: 20 (денна)/ 6 (заочна) Лабораторні заняття: 0 (денна)/ 0 (заочна) Самостійна робота: 80 (денна)/ 114 (заочна)
Викладач відповідальний за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача)	Желіцькі Іштван zselicki.istvan@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Біологія, зоологія, фізіологія, анатомія, етологія
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	XIX до другої половини століття вважалося, що між людиною і тваринним світом існує «прірва», що людина є вінцем творіння і стоїть вище всіх живих істот, її здібності незрівнянно кращі, ніж у інших живих істот. Дарвін вважав першим, що поведінка людини і розвиток суспільства має поступовий характер. Предмет стосується розуміння людської поведінки. Метою предмета «Гуманітарні науки» є оволодіння учнями механізмами управління поведінкою людини та когнітивними процесами, що в ній відбуваються. Найважливішим завданням предмета є ознайомлення учнів із закономірностями людської поведінки та факторами, які впливають на поведінку. Основні теми: - Предмет і завдання етології людини - Етологічний метод - Характеристика приматів. Життя в групі - Поведінка людиноподібних мавп - Культури шимпанзе - Сексуальність і вибір партнера - Співпраця - Видові особливості поведінки людини - Рання еволюція поведінкового комплексу

	людини Соціальна поведінка Загальні компетентності ЗК-6. інформаційна – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-7. контрольна – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів; використовувати критичне мислення; здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. Фахові компетентності ФК-1. педагогічна – здатність здійснювати викладацьку діяльність: реалізація організаційного процесу з використанням інноваційних технологій. ФК-4. науково-дослідницька – здатний експлуатувати сучасну апаратуру та обладнання для виконання науково-дослідних польових і лабораторних робіт. ФК-5. інформаційна – передбачає уміння отримувати різними способами, включно шляхом дослідження, та працювати з джерелами природничої (біологічної) інформації для того, щоб характеризувати та порівнювати динаміку природних явищ і процесів на різних етапах їх розвитку. ФК-8. біологічна – здатність досліджувати різні рівні організації живого, біологічні явища і процеси. ФК-9. біологічна – здатність до аналізу будови, функцій, процесів життєдіяльності живих організмів.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання Обов'язковим є: – відвідування лекцій, – відвідування практичних занять, – своєчасне написання трьох тесових контрольних робіт, – конспектування, – опрацювання тематики винесеної на самостійну роботу студента, – опрацювання питань для самостійної підготовки до контрольних робіт, іспиту. Кількість пропущених занять не може перевищувати визначену в Положенні про навчальний процес в ЗУІ. Вимогою до рівня засвоєння навчального матеріалу є: – щонайменше задовільні оцінки за відповіді, контрольні роботи, реферати, колоквіуми, індивідуальні контрольні завдання (у заочників*).	

Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Відвідування лекцій	5	Студент бере активну участь на заняттях
Знання теоретичного матеріалу	30	По кожній тематиці студенти повинні відповідати на задовільну оцінку (не менше 60%).
Контрольна робота	30	Обов'язковим для всіх є написання рјуnhјkmyubő робіт, в яких вони повинні отримати мінімум задовільну оцінку (не менше 60%)
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Форму та умови ліквідації заборгованості (пропущених занять, незадовільних оцінок за відповіді, за контрольні роботи, реферати, колоквіуми) у відповідності до Положення про навчальний процес в ЗУІ визначає викладач, на заняттях якого виникла заборгованість, про що повідомляє кафедру та Навчальну частину. Залік може бути проведений на підставі семестрової оцінки (поточно-модульного контролю), якщо є відповідне рішення кафедри, зафіксоване у протоколі і враховане у робочому навчальному плані і робочій програмі навчальної дисципліни. Якщо формою підсумкового контролю з предмету є іспит або диференційований залік, то семестрова оцінка може бути врахована, як критерій допуску до іспиту, і зарахована на іспиті.	
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	1. Bárdos György Pszicho-vegetatív kölcsönhatások – Budapest: Scolar, 2003 2. Csányi Vilmos Etológia – Budapest: Nemzeti tankönykiadó, 2002 3. Csányi Vilmos Humánetológia – Budapest: Nemzeti tankönykiadó, 2002 4. Lorenz Konrad A tükör hátoldala – Budapest: Cartaphilus, 2000 5. Lorenz Konrad Ember voltunk hanyatlása – Budapest: Cartaphilus, 2002 6. Lorenz Konrad Salamon király gyűrűje – Budapest: Cartaphilus, 2002 7. Lorenz Konrad Agresszió – Budapest: Cartaphilus, 2002 8. Губко Олексій Основи зоопсихології. Навчальний посібник – Світогляд, 2018 9. Борисова О.В. Соціальна антропологія: підручник для закладів вищої освіти. Вид. 2-ге. випр. і доп. Київ: Видавничий дім "Кондор", 2021	